

zaPROGRAMuj się

Druhu Drużynowy, Druhno Drużynowa!

Kojarzysz ten moment w sierpniu, kiedy osoba odpowiedzialna za sprawdzanie programów zaczyna się o niego upominać, a Ty nie wiesz jak się zabrać za pisanie? A może nie chcesz kolejny rok z rzędu poprawiać programu cztery razy, ale nie wiesz co robisz źle i co możesz poprawić? Albo najzwyczajniej nie wiesz skąd czerpać inspiracje lub po co są cele, które należy sobie postawić?

W tym krótkim poradniku chciałabym Ci pomóc w pisaniu programu, wskazać przydatne porady, które będziesz mógł/mogła wykorzystać w następnym roku. Pamiętaj jednak, że nawet najlepiej opracowany materiał nie zastąpi rozmowy i konsultacji z osobą, która zna się na tym temacie i chętnie Ci pomoże. Potraktuj to jako pomocną dłoń, którą do Ciebie wyciągam.

Powodzenia!
pwd. Agata Łąd HR

ETAP 0 – PO CO TEN PROGRAM?

Dla Ciebie i Twojej kadry. Piszesz program, żeby zaplanować całoroczną pracę ze swoją drużyną/gromadą. Analizujesz jej kondycję – myśli spisane na papier, czyli dobrze widoczne, pomagają Ci zauważyć rzeczy wcześniej niedostrzegane. Dzięki temu możesz postawić sobie cele, które udoskonalą Twoją jednostkę, pomogą spełniać misję ZHP. Możesz modyfikować ten dokument tak, żeby TOBIE było wygodnie z niego korzystać. Program i planowanie działań jest celowe, jak wszystko co robimy na funkcjach instruktorskich. Najwięcej błędów pojawia się w planach, które tworzone są na zasadzie "co by mieć to z głowy, schować do szuflady i nie korzystać". Nie. Program pracy to połowa sukcesu Twojej jednostki.

ETAP I - CHARAKTERYSTYKA DRUŻYNY/GROMADY

W tej części opisujesz to, jak wygląda teraz Twoja drużyna/gromada. Czy działają zastępy lub szóstki, jak działają stopnie i sprawności, kto jaki ma stopień zamknięty, a kto jaki otwarty – pomaga do uporządkować może nie do końca uzupełnioną książkę pracy drużyny i zauważyć, czy ten instrument metodyczny dobrze działa w jednostce.

Jeśli nie wiesz, jak pracować ze stopniami, bo przecież karty prób na stopnie, szczególnie na te pierwsze, są bardzo obszerne, niektóre wymagania możesz realizować na zbiórce. Wydrukuj wymagania na dany stopień i je wytnij. Kiedy skończysz tworzyć harmonogram, każde wymaganie, które chcesz zrealizować na zbiórce, przyczep do odpowiedniej zbiórki i... W ten sposób harcerzy nie przytłacza ogromna ilość wymagań – są realizowane przez nich na zbiórkach! Możesz w ten sposób harcerzom przekazać kartę próby z zadaniami, które mają zrobić sami i zachęcić ich tym samym do realizacji stopni.

A po co tak szczegółowy opis kadry drużyny? „Przecież wiem gdzie chodzą do szkoły”. Ale może kiedy zapytasz, jakie zainteresowania ma Twój przyboczny, wpadnie Ci do głowy świetny pomysł na zbiórkę, cykl zbiórek, tematykę biwaku? Korzystajmy z tego, co mamy pod ręką, zbiórki tworzone z pasji są zazwyczaj najlepsze!

ETAP II - WIZJA

Zastanów się, jak Twoja jednostka ma wyglądać za rok, dwa lub trzy lata. Określ, na jaki czas stworzysz tę wizję.

Celem nadrzędnym Twojej pracy z drużyną jest kształtowanie Twoich harcerek/harcerzy tak, by wyrosły/li na dobrych ludzi, którzy w swoim postępowaniu kierują się zasadami określonymi przez Prawo i Przyrzeczenie Harcerskie. Pamiętaj, że misją ZHP jest: „wychowanie młodego człowieka, czyli wspieranie go we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań.”

Pamiętając o tym, stwórz wizję swojej drużyny, która będzie określać, na jakich cechach, postawach czy umiejętnościach chcesz się skupić w najbliższym czasie.

ETAP III - ANALIZA KONDYCJI DRUŻYNY

Kiedy już przeanalizowałeś/aś charakterystykę swojej jednostki, czas na analizę jej kondycji. Wiem, że największym kłopotem jest stworzenie analizy SWOT i postawienie na jej podstawie odpowiednich celów.

Modelowo, SWOT powinien wyglądać tak:

Mocne i słabe strony dotyczą wnętrza jednostki, np. czy jest regulaminowa liczba harcerzy, opiekun jest obecny na każdej zbiórce, etc. Natomiast szanse i zagrożenia stwarzane są przez zewnętrzne otoczenie, np. dobry kontakt z komendą Hufca, duże wsparcie rodziców, czy brak kontaktu z drużynami innego pionu. Możesz, uzupełniając tę część tabelki, zadać sobie pomocnicze pytanie: „Jak KTOŚ lub COŚ spoza drużyny może wpłynąć na jednostkę?”.

Kiedy już stworzysz aktualną analizę, zastanów się, w jakim stopniu zrealizowałeś/aś z jednostką cele z poprzedniego roku. Zadaj sobie kilka postaraj się opisać swoje spostrzeżenia i wnioski. W jakim stopniu udało się drużynie zrealizować ubiegłoroczne cele? Które z nich zostały osiągnięte, a nad którymi trzeba jeszcze popracować? Co się nie udało i dlaczego? Z czego jesteś dumny/a?

ETAP IV – POSTAWIENIE CELÓW

Następnie, na podstawie analizy SWOT, należy postawić cele. Wypisz sobie wszystkie najistotniejsze z nich i podziel je na cele ogólne dla całej drużyny, cele wychowawcze (sprawdź czy są zgodne z celami wychowawczymi ZHP) i cele dla kadry. Powinny być zgodne z zasadą SMART:

Specyficzne	wynikające z potrzeb członków drużyny;
Mierzalne	sformułowane w taki sposób, aby bez problemu można było ocenić czy zostały osiągnięte;
Akceptowalne	harcerze akceptują cele, odpowiadają one na ich potrzeby;
Realistyczne	możliwe do osiągnięcia;
Terminowe	do zrealizowania w określonym czasie.

Kiedy już postawisz odpowiednie cele, określ zamierzenie, które będą przedstawiać kierunek realizacji celów. Aby było Ci łatwiej, możesz je sformułować, uzupełniając zdanie: „Po zakończeniu roku harcerskiego harcerze będą.../drużyna będzie...”.

Na samym końcu, zastanów się jakimi zadaniami możesz bezpośrednio realizować postawione wcześniej cele. Będą to zbiórki? Biwak? Rajd? Jakie instrumenty metodyczne wykorzystasz?

Pamiętaj, żeby w celach i sposobach ich realizacji było miejsce na zadanie harcerzy. Jeśli Twoje zastępy czy członkowie drużyny mają jakieś wnioski, nie bój się ich zawrzeć w programie pracy.

Żeby łatwiej było Ci pracować z celami, po analizie wyznacz 3 główne cele na dany rok i do każdego celu stwórz 3 zamierzenia. Zaplanuj, do każdego zamierzenia (jeśli to możliwe) 3 zbiórki/wydarzenia, które będą to zamierzenie zrealizować. To już 27 tygodni! Do tego święta kościele i państwowe, obóz podsumowujący całoroczną pracę i idealny program pracy gotowy ;)

Jeśli ta część pisania programu pracy nadal sprawia Ci kłopot, zgłoś się do zaufanego instruktora – na pewno pomoże Ci dobrze przeanalizować kondycję Twojej jednostki.

ETAP V – TERMINARZ

Sformułowane wcześniej zadania umieść w harmonogramie dopisując ich krótką charakterystykę. Przy wypełnianiu pól terminarza weź pod uwagę harmonogram pracy hufca. Pamiętaj jednak, żeby nie przesadzić z ilością wydarzeń w których będziecie brali udział, bo może się okazać, że zabraknie Ci czasu na zrealizowanie celów, które postawiłeś/aś wcześniej..

Zanim uzupełnisz tabelkę z miesiącami, zastanów się jeszcze raz, jakie instrumenty metodyczne możesz wykorzystać, aby osiągnąć założone cele. Jakie próby możesz otworzyć, jakie sprawności zespołowe (zuchy), zadania zespołowe (harcerze), projekty (harcerze starsi), czy znaki służb (wędrownicy) należy zrealizować. Poszukaj propozycji programowych ZHP (Centralny Bank Pomysłów). Pamiętaj o doborze odpowiednich dla metodyki Twojej drużyny form pracy.

Zwróć uwagę, czy nie planujesz np. czterech zbiórek w miesiącu pod rząd w harcówce... Przyznaj, że może się znudzić. Podejmij wyzwanie! Wraz z kadrą drużyny/gromady zaplanujcie coś naprawdę ekscytującego. Zaskakujcie swoich harcerzy czy zuchy. Niech każde spotkanie stanie się przygodą. Pomyślcie o tym właśnie teraz, kiedy nowy rok jeszcze się nie zaczął

Bibliografia:

Wzór programu pracy z komentarzem [online], (dostęp 16.03.2019 rok), dostępne w Internecie: <<http://pulawy.zhp.pl/instrukcje-i-poradniki/>>

M. Soprych, P. Wychowaniec, *Jak napisać dobry program pracy drużyny [online]*, (dostęp 16.03.2019 rok), dostępne w Internecie:

<<https://docplayer.pl/6714946-Jak-napisac-dobry-roczny-program-druzyny.html>>

